

NOUTĂȚI PRIVIND COOPERAREA ADMINISTRATIVĂ ÎNTRU STATELE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE PENTRU COMBATEREA FRAUDEI ÎN DOMENIUL TAXEI PE VALOAREA ADĂUGATĂ

Dr. Arina DRAGODAN – Consilier juridic

I. Cooperarea administrativă între state în domeniul TVA - o necesitate la nivel european?

Frauda fiscală și evaziunea fiscală care se extind dincolo de frontierele statelor membre conduc la pierderi bugetare și la încălcări ale principiului impozitării corecte. Acestea pot provoca, de asemenea, denaturări ale circulației capitalurilor și ale condițiilor concurenței. În acest fel, ele afectează funcționarea pieței interne.

Din acest motiv, la nivelul Uniunii Europene¹ s-a apreciat că pentru combaterea evaziunii în domeniul TVA este necesară o cooperare strânsă între autoritățile competente din fiecare stat membru, responsabile pentru aplicarea dispozițiilor din acest domeniu.

De asemenea, măsurile de armonizare fiscală luate în vederea realizării pieței interne trebuie să includă instituirea unui sistem comun de cooperare între statele membre, în special în ceea ce privește schimbul de informații, prin care autoritățile competente ale statelor membre urmează să se sprijine reciproc și să coopereze cu Comisia Europeană pentru a asigura aplicarea corectă a TVA la livrările de bunuri și prestările de servicii, achiziția intracomunitară de bunuri și importul de bunuri.

În vederea colectării taxei datorate, statele membre cooperează pentru a contribui la garantarea faptului că TVA este stabilită corect. Prin urmare, statele membre trebuie nu numai să controleze aplicarea corectă a taxei datorate pe propriul teritoriu, ci trebuie, în egală măsură, să furnizeze asistență altor state membre pentru garantarea aplicării corecte a taxei datorate în alt stat membru ca urmare a unei activități desfășurate pe teritoriul propriu.

Prin introducerea standardului privind schimbul automat de informații și, totodată, prin abolirea secretului bancar în scopuri fiscale la nivelul întregii Uniuni Europene, s-a impus statelor membre să schimbe între ele, în mod automat, o gamă largă de informații financiare, în concordanță cu noul standard global al OECD/G20 pentru schimbul automat de informații.

Astfel că s-a dorit ca schimbul automat obligatoriu de informații fără condiții preliminare să fie cea mai eficientă modalitate de îmbunătățire a evaluării corecte a taxelor și impozitelor în situații transfrontaliere și de combatere a fraudei.

Ca urmare, noile reglementări în domeniul schimbului automat de informații fiscale ar trebui să ducă la o cooperare mai extinsă între statele membre în privința problemelor legate de impozite și taxe și să descurajeze utilizarea frauduloasă a reglementărilor fiscale.

În doctrină s-a apreciat că eficiența unui sistem fiscal se măsoară mai ales prin gradul de consimțire la impozit, care este invers proporțional cu gradul de rezistență a contribuabililor la impozite, și deci cu evaziunea fiscală. Evaziunea fiscală constă în sustragerea contribuabililor prin orice mijloace, în întregime sau în parte, de la plata impozitelor, taxelor și/sau oricăror altor sume datorate bugetului. La polul opus se situează fraudă fiscală care constă în conduita contribuabilului de încălcare flagrantă a legii cu scopul de a se sustrage de la plata impozitelor, taxelor, contribuțiilor și oricăror altor sume datorate bugetului de stat. Frauda fiscală are consecințe grave asupra bugetelor statelor membre și asupra sistemului de resurse proprii al Uniunii

¹ *Regulamentul (UE) nr. 904/2010 al Consiliului din 7 octombrie 2010 privind cooperarea administrativă și combaterea fraudei în domeniul taxei pe valoarea adăugată (JO L 268/12.10.2010), p. 1*

Europene: conduce la încălcări ale principiului impozitării juste și transparente, denaturează concurența și, astfel, afectează semnificativ funcționarea pieței interne.²

Un alt autor³ aprecia că simplificarea sistemului de taxe și impozite este una dintre cele mai importante cerințe în scopul reducerii costurilor de conformare și a sarcinilor administrative pentru afacerile mici și mari deopotrivă, precum și pentru îmbunătățirea gradului de colectare concomitent cu diminuarea evaziunii fiscale. Taxa pe valoarea adăugată este una dintre cele mai substanțiale categorii de impozite care contribuie la consolidarea sistemului fiscal atât la nivel național, cât și la nivel comunitar. Aceasta a impus necesitatea armonizării sistemelor naționale privind taxarea indirectă astfel încât acestea să fie nu numai mutual compatibile, dar și să respecte obiectivele stabilite prin Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFEU), ceea ce a condus ulterior la adoptarea Directivei 2006/112/CE⁴ a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată. De la instituire până în prezent, aplicarea în practică a sistemului comun al TVA a dus la necesitatea simplificării acestuia și continuă să fie un subiect de analiză.

II. Reglementarea cooperării administrative între state și combaterea fraudei în domeniul taxei pe valoarea adăugată

Cooperarea administrativă între state și combaterea fraudei în domeniul taxei pe valoarea adăugată la nivelul Uniunii Europene sunt reglementate prin Regulamentul (UE) nr. 904/2010.

Regulamentul stabilește norme și proceduri privind cooperarea prin schimbul și stocarea de informații de către statele membre cu scopul de a stabili regimurile speciale prevăzute în titlul XII capitolul 6 din Directiva 2006/112/CE a Consiliului.

Taxa pe valoarea adăugată constituie o importantă sursă de venituri fiscale pentru statele membre. Statele suportă însă pierderi în acest domeniu din cauza fraudelor. În ceea ce privește TVA, fraudă fiscală transfrontalieră reprezintă una dintre problemele principale cu care se confruntă statele membre. Sistemul de impozitare a activităților comerciale dintre statele membre nu mai era capabil să țină pasul cu accelerarea economiei. În acest context, a venit propunerea Comisiei Europene de a se întări cooperarea dintre statele membre, pentru a le ajuta să combată mai ușor, mai rapid și mai eficient fraudă în materie de TVA și în consecință, Regulamentul (UE) nr. 904/2010 a fost modificat prin Regulamentul (UE) nr. 2017/2454⁵ și, recent, prin Regulamentul (UE) nr. 2018/1541⁶.

Extinderea regimurilor speciale, de la 1 ianuarie 2021, pentru a include vânzările la distanță de alte bunuri și servicii în afara serviciilor de telecomunicații, a serviciilor de radiodifuziune și televiziune sau a serviciilor prestate pe cale electronică necesitau extinderea domeniului de aplicare a normelor din Regulamentul (UE) nr. 904/2010 privind furnizarea de informații și transferul de bani între statul membru de identificare și statele membre de consum.

Extinderea regimurilor speciale la vânzările la distanță de bunuri importate din teritorii terțe sau țări terțe impune ca autoritatea vamală a statului membru de import să fie în măsură să identifice importurile de bunuri care fac parte din loturi mici și pentru care taxa pe valoarea

² Ardelean, N., C. – *Armonizarea politicilor fiscale europene*, Revista Studia Universitatis Vasile Goldiș, Arad - Seria Științe Economice nr. 3/2010, p. 522

³ Gangu, C-tin – *Regimul fiscal al TVA aplicabil transporturilor intracomunitare de bunuri*, Revista română de drept al afacerilor nr. 3/2015, p. 62

⁴ *Directiva 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată* (JO L 347/11.12.2006)

⁵ *Regulamentul (UE) nr. 2017/2454 al Consiliului din 5 decembrie 2017 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 904/2010 privind cooperarea administrativă și combaterea fraudei în domeniul taxei pe valoarea adăugată* (JO L 348/29.12.2017)

⁶ *Regulamentul (UE) nr. 2018/1541 al Consiliului din 2 octombrie 2018 de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 904/2010 și (UE) 2017/2454 în ceea ce privește măsurile de consolidare a cooperării administrative în domeniul taxei pe valoarea adăugată* (JO L 259/16.10.2018)

adăugată trebuie plătită prin intermediul unuia dintre regimurile speciale. Codul de înregistrare în baza căruia se achită TVA ar trebui, prin urmare, să fie comunicat în avans, pentru a permite autorităților vamale să verifice valabilitatea sa la momentul importului bunurilor.

Persoanele impozabile care utilizează aceste regimuri speciale pot face obiectul unor cereri de registre și al unor anchete administrative din partea statului membru de identificare și a tuturor statelor membre de consum în care sunt livrate bunurile sau sunt prestate serviciile. Pentru a reduce sarcinile administrative și costurile de asigurare a conformității generate pentru întreprinderi și administrațiile fiscale de multiplele cereri de registre și anchete administrative și pentru a se evita suprapunerea eforturilor, aceste cereri și anchete ar trebui să fie, pe cât posibil, coordonate de statul membru de identificare.

Pentru aceste considerente a fost realizată, în consecință, prima modificare a regulamentului prin Regulamentul (UE) nr. 2017/2454, care a intrat în vigoare la 19 ianuarie 2018, dar se aplică de la 1 ianuarie 2021.

Ulterior, s-a apreciat⁷ că sistemul actual de impozitare a schimburilor comerciale între statele membre funcționează pe baza unui regim tranzitoriu introdus în anul 1993, care a devenit depășit și susceptibil de a fi afectat de fraudă în contextul unui sistem al taxei pe valoarea adăugată (TVA) extrem de complex. În octombrie 2017, Comisia a prezentat o propunere legislativă de stabilire a principiilor unui sistem definitiv de TVA pentru comerțul transfrontalier între întreprinderi între statele membre, care să fie bazat pe impozitarea livrărilor transfrontaliere de bunuri în statul membru de destinație. Dat fiind că implementarea integrală a sistemului definitiv de TVA pentru tranzacțiile comerciale în interiorul Uniunii ar putea dura mai mulți ani, sunt necesare măsuri pe termen scurt pentru a combate mai eficace și în timp util fraudele transfrontaliere în domeniul TVA. Îmbunătățirea și simplificarea instrumentelor de cooperare administrativă, în special a Eurofisc, are de asemenea o importanță deosebită pentru lupta împotriva fraudei în domeniul TVA în general și pentru consolidarea încrederii între autoritățile fiscale înainte de introducerea regimului definitiv de TVA.

Astfel, ultima modificare realizată prin Regulamentul (UE) nr. 2018/1541 al Consiliului, în vigoare de la 4 noiembrie 2018, a avut în vedere faptul că pentru a combate fraudă în domeniul TVA este necesară adesea realizarea unei anchete administrative, în special atunci când persoana impozabilă nu este stabilită în statul membru în care se datorează impozitul. Ca urmare, pentru a asigura punerea în aplicare corectă a regulilor privind TVA și pentru a evita dublarea efortului și sarcina administrativă a autorităților fiscale și a întreprinderilor, atunci când cel puțin două state membre consideră că este necesară o anchetă administrativă cu privire la sumele declarate de o persoană impozabilă care nu este stabilită pe teritoriul lor, dar este impozabilă pe teritoriul lor, statul membru în care este stabilită persoana impozabilă ar trebui să desfășoare ancheta, cu excepția cazului în care statul membru respectiv este în măsură să furnizeze informațiile solicitate. Statele membre care au solicitat ancheta trebuie să fie pregătite să asiste statul membru de stabilire, participând în mod activ la anchetă.

În acest sens, Regulamentul sus-menționat arată în preambul că, întrucât funcționarii din statele membre solicitante a anchetei administrative ar putea cunoaște mai bine faptele și circumstanțele cazului și în cazul în care statul membru solicitat nu a cerut funcționari din statele membre solicitante, funcționarii din aceste state trebuie să poată fi prezenți în timpul anchetei administrative în măsura în care condițiile prevăzute în dreptul național al statului membru solicitat pentru o astfel de prezență sunt îndeplinite. Cu această ocazie, funcționarii din statele membre solicitante trebuie să aibă acces la aceleași sedii și documente ca funcționarii statului membru solicitat prin intermediul acestora. În cazul în care legislația statului membru solicitat conține astfel de condiții pentru asigurarea prezenței, ar trebui ca statul membru solicitat să ia măsurile necesare pentru a îndeplini respectivele condiții.

De asemenea, Regulamentul dă posibilitatea funcționarilor din statele membre solicitante, atunci când aceștia consideră că este necesar, să fie prezenți pentru consultări cu privire la an-

---

⁷ Idem 6, p. 1

cheta din statul membru solicitat, împreună cu funcționarii din respectivul stat membru solicitat, după informarea prealabilă a acestora din urmă. Scopul acestei consultări este schimbul de opinii și informații cu privire la evoluția anchetei, precum și propunerea și discutarea acțiunilor posibile.

Regulamentul (UE) nr. 2018/1541 are în vedere și faptul că transmiterea informațiilor către autoritățile competente din alte state membre fără o solicitare prealabilă în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 904/2010 al Consiliului trebuie să fie cât mai simplă și mai eficace cu putință. Prin urmare, permite autorităților competente să transmită informații prin alte mijloace decât formularele tip, atunci când acestea consideră că alte mijloace sigure sunt mai adecvate și convin să le utilizeze sau atunci când informațiile au fost primite de la o țară terță.

Pentru că se abuzează adesea de scutirea de TVA a importurilor de bunuri prevăzute la articolul 143 din Directiva 2006/112/CE ("procedurile vamale 42 și 63"), iar bunurile sunt redirecționate către piața neagră fără a se achita TVA, este esențial ca funcționarii vamali să aibă acces la registrul cu numere de identificare în scopuri de TVA și la declarațiile recapitulative atunci când verifică îndeplinirea cerințelor pentru aplicarea scutirii. Mai mult decât atât, informațiile colectate de autoritățile vamale în cadrul acestei proceduri ar trebui puse, de asemenea, la dispoziția autorităților competente din statul membru în care ar trebui să aibă loc achiziția intracomunitară ulterioară.

De asemenea, pentru a combate fraudă care decurge din regimul TVA dual aplicabil auto-vehiculelor, funcționarii de legătură Eurofisc ar trebui să poată avea acces automat la datele privind înmatricularea vehiculelor care să le permită să identifice rapid persoana care a desfășurat tranzacții frauduloase, precum și locul unde au avut loc tranzacțiile respective.

Pentru a asigura o monitorizare eficace și eficientă a TVA aferentă tranzacțiilor transfrontaliere, Regulamentul (UE) nr. 904/2010 prevede prezența funcționarilor în birourile administrative din alte state membre și pe durata anchetelor administrative realizate în alte state membre. Pentru a consolida capacitatea autorităților fiscale de a verifica livrările transfrontaliere, Regulamentul (UE) nr. 2018/1541 al Consiliului permite efectuarea de anchete administrative în comun, care permit funcționarilor din două sau mai multe state membre să formeze o singură echipă și să participe în mod activ la o anchetă administrativă efectuată în comun.

De asemenea, au fost consolidate sarcinile și funcționarea Eurofisc. Funcționarii de legătură Eurofisc au acum posibilitatea de a accesa, de a face schimb, de a prelucra și de a analiza rapid toate informațiile necesare și de a coordona orice acțiune ulterioară. Pentru consolidarea luptei împotriva fraudei în domeniul TVA la nivelul Uniunii, se permite coordonatorilor pentru domeniile de lucru ale Eurofisc să solicite informații specifice din partea Agenției Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Aplicare a Legii (Europol) și a Oficiului European de Luptă Anti-fraudă (OLAF). Prin urmare, pentru a primi în schimb informații relevante deținute de Europol și de OLAF, coordonatorii pentru domeniile de lucru ale Eurofisc au posibilitatea de a transmite oricât de multe informații este necesar către Europol și OLAF.

O prevedere expresă a Regulamentului (UE) nr. 2018/1541 al Consiliului este aceea că **Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului⁸ se aplică în cazul prelucrării de date cu caracter personal în sensul Regulamentului (UE) nr. 904/2010.** Regulamentul (CE) nr. 45/2001 al Parlamentului European și al Consiliului⁹ se aplică prelucrării datelor cu caracter personal de către instituțiile și organele Uniunii.

Totodată, Regulamentul (UE) nr. 2018/1541 al Consiliului prevede că, având în vedere că, combaterea fraudei în materie de TVA este recunoscută drept un obiectiv important de interes

⁸ *Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor)* (JO L 119/4.5.2016)

⁹ *Regulamentul (CE) nr. 45/2001 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 decembrie 2000 privind protecția persoanelor fizice cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal de către instituțiile și organele comunitare și privind libera circulație a acestor date* (JO L 8/12.1.2001)

public general, atât al Uniunii, cât și al statelor sale membre, în vederea atingerii obiectivelor Regulamentului (UE) nr. 904/2010, și anume a obiectivelor de a coopera și de a face schimb de informații care ajută la efectuarea unei determinări corecte a TVA, la monitorizarea aplicării corecte a TVA, mai ales în cazul tranzacțiilor intra-comunitare, precum și la combaterea fraudei în domeniul TVA, **sunt prevăzute restricții specifice și limitate cu privire la anumite drepturi și obligații prevăzute de Regulamentul (UE) 2016/679.**

În acest domeniu s-a dorit găsirea unui echilibru just între cererile de informații și analiza acestor informații, pe de o parte, și protecția datelor și respectarea vieții private, pe de altă parte.

Aplicarea deplină a drepturilor și obligațiilor prevăzute în Regulamentul (UE) 2016/679 ar afecta considerabil eficacitatea luptei împotriva fraudei în materie de TVA, deoarece ar permite, în speță, persoanelor vizate să obstrucționeze anchetele în curs de desfășurare și crearea de profiluri de risc. Acest lucru ar periclita anchetele, analizele, investigațiile sau procedurile oficiale sau juridice desfășurate în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 904/2010. De asemenea, ar fi blocată astfel cooperarea administrativă între autoritățile competente, care reprezintă un instrument esențial pentru combaterea fraudei în materie de TVA. Prin urmare, au fost prevăzute restricții în ceea ce privește:

- ☑ dreptul de informare transparentă,
- ☑ dreptul de a primi informații în cazul în care datele cu caracter personal sunt colectate de la persoana vizată,
- ☑ dreptul de a primi informații în cazul în care datele cu caracter personal nu au fost obținute de la persoana vizată,
- ☑ dreptul de acces al persoanei vizate, dreptul la ștergere, dreptul de a se opune prelucrării datelor cu caracter personal și dreptul privind procesul decizional individual automatizat, inclusiv crearea de profiluri.

Regulamentul (UE) nr. 904/2010, astfel cum a fost modificat și completat, nu aduce atingere altor măsuri adoptate la nivelul Uniunii care contribuie la combaterea fraudei în domeniul TVA, și stabilește:

- Condițiile în care autoritățile competente din statele membre responsabile pentru aplicarea legislației privind TVA cooperează între ele și cu Comisia Europeană oferind asistență în privința protecției veniturilor din TVA pentru toate statele membre;
- Norme și proceduri care să permită autorităților competente ale statelor membre să coopereze și să schimbe reciproc orice informații care ar putea ajuta la efectuarea unei determinări corecte a TVA, la controlul aplicării corecte a TVA, mai ales în cazul tranzacțiilor intracomunitare, și la combaterea fraudei în domeniul TVA;
- În mod special, normele și procedurile care permit statelor membre să colecteze și să facă schimb de astfel de informații pe cale electronică;
- Norme și proceduri pentru schimbul pe cale electronică de informații privind TVA pentru bunuri livrate și servicii prestate în conformitate cu regimurile speciale prevăzute la titlul XII capitolul 6 din Directiva 2006/112/CE și pentru eventualele schimburi ulterioare de informații, precum și, în ceea ce privește bunurile și serviciile reglementate de regimurile speciale, pentru transferul de bani între autoritățile competente ale statelor membre.

Acest Regulament nu aduce atingere aplicării de către statele membre a normelor privind asistența reciprocă în materie penală.

Concret, Regulamentul (UE) nr. 904/2010 a introdus unele modalități noi privind:¹⁰

- ☞ Calitatea informațiilor din bazele de date: factorul cheie pentru un schimb de informații eficient îl reprezintă existența în fiecare stat membru a unui sistem eficient de procedură și gestionare internă care să asigure o prelucrare corectă și la timp a solicitărilor de informații;

¹⁰ Raportul Comisiei Europene către Consiliu și Parlamentul european privind aplicarea Regulamentului (UE) nr. 904/2010 al Consiliului privind cooperarea administrativă și combaterea fraudei în domeniul taxei pe valoarea adăugată, COM/2014/071 final, Bruxelles, 12.2.2014

- ↪ Instituirea rețelei Eurofisc, care oferă cadrul necesar pentru schimburi de informații multilaterale, rapide și precis orientate cu privire la fraudele din domeniul TVA;
- ↪ Introducerea unui mecanism de feedback;
- ↪ Accesul automat la bazele de date ale altor state membre.

III. Schimbul de informații în cadrul cooperării administrative în domeniul TVA

1. Scopul schimbului de informații

Regulamentul (UE) nr. 904/2010 reglementează faptul că informații obținute în urma schimburilor de informații între statele membre pot fi utilizate pentru stabilirea bazei de impozitare sau pentru perceperea sau controlul administrativ al impozitelor în scopul stabilirii bazei de impozitare.

De asemenea, informațiile pot fi utilizate pentru evaluarea altor prelevări, drepturi și taxe reglementate de Directiva 2010/24/UE¹¹ a Consiliului.

Aceleași informații pot fi folosite în legătură cu procedurile judiciare care pot implica sancțiuni, inițiate ca urmare a încălcării legislației fiscale, fără a aduce atingere normelor generale și dispozițiilor legale care reglementează drepturile acuzaților și martorilor în cadrul acestor proceduri.

Prin derogare de la scopul general, autoritatea competentă a statului membru care furnizează informațiile poate permite utilizarea acestora în alte scopuri în statul membru al autorității solicitante în cazul în care, în temeiul legislației statului membru al autorității solicitate, informațiile pot fi utilizate în scopuri similare.

În cazul în care autoritatea solicitantă consideră că informațiile pe care le-a primit de la autoritatea solicitată ar putea fi utile autorității competente a unui stat membru terț, ea le poate transmite acesteia din urmă. Aceasta trebuie să informeze autoritatea solicitată în prealabil cu privire la aceasta. Autoritatea solicitată poate prevedea ca transmiterea informațiilor către un terț să facă obiectul acordului său prealabil.

2. Condițiile care reglementează schimbul de informații

Fiecare stat membru desemnează un birou central, ca punct de contact pentru cooperarea cu celelalte state membre și cu Comisia Europeană. Statele membre pot să desemneze departamente de legătură sau funcționari pentru schimburile directe de informații.

La capitolul XV din Regulamentul (UE) nr. 904/2010 sunt prevăzute condițiile care trebuie să guverneze schimbul de informații, și anume:

- ☒ informațiile comunicate sunt furnizate, în măsura posibilului, prin mijloace electronice;
- ☒ în cazurile în care solicitarea nu a fost transmisă complet prin sistemul electronic, autoritatea solicitată trebuie să confirme primirea solicitării prin mijloace electronice, fără întârziere și, în orice caz, nu mai târziu de cinci zile lucrătoare de la primire;
- ☒ în cazurile în care autoritatea a primit o solicitare sau o informație fără să fie destinatarul avut în vedere, aceasta trebuie să transmită expeditorului un mesaj prin mijloace electronice, fără întârziere și, în orice caz, nu mai târziu de cinci zile lucrătoare de la primire;
- ☒ cererile de asistență, inclusiv cererile de notificare, și documentele anexate pot fi redactate în orice limbă aleasă de comun acord de autoritatea solicitată și autoritatea solicitantă. Aceste cereri trebuie însoțite de o traducere în limba oficială sau în una dintre limbile oficiale ale statului membru în care autoritatea solicitată își are sediul doar în cazuri speciale, atunci când autoritatea solicitată prezintă un motiv pentru solicitarea unei astfel de traduceri;
- ☒ autoritatea solicitată dintr-un stat membru furnizează unei autorități solicitante din alt stat membru informații, cu două condiții:

¹¹ Directiva 2010/24/UE a Consiliului din 16 martie 2010 privind asistența reciprocă în materie de recuperare a creanțelor legate de impozite, taxe și alte măsuri (JO L 84/31.3.2010)

1. numărul și natura cererilor de informații înaintate de autoritatea solicitantă într-o anumită perioadă să nu implice o sarcină administrativă disproporționată asupra autorității solicitate;
2. autoritatea solicitantă să fi epuizat sursele obișnuite de informații pe care le-ar fi putut utiliza în condițiile respective pentru a obține informațiile solicitate, fără a risca să periclitaze realizarea obiectivului urmărit.

Regulamentul nu impune nicio obligație de a dispune efectuarea de anchete sau de a furniza informații cu privire la un anumit caz, dacă legislația sau practica administrativă a statului membru care ar trebui să furnizeze informațiile nu autorizează statul membru să efectueze aceste anchete sau să culeagă ori să utilizeze aceste informații în interesele proprii ale statului membru în cauză.

3. Cazuri de refuz

Regulamentul prevede și cazurile în care autoritatea solicitată a unui stat membru poate refuza o cerere de informații, cu obligația informării autorității solicitante cu privire la motivele refuzării cererii de asistență, și anume:

- * autoritatea competentă a unui stat membru solicitat poate refuza furnizarea de informații, în cazul în care statul membru solicitant nu este în măsură, din motive juridice, să furnizeze informații similare. Comisia trebuie informată cu privire la motivele refuzului de către statul membru solicitat;

- * furnizarea de informații poate fi refuzată în cazul în care ar conduce la divulgarea unui secret comercial, industrial sau profesional sau a unui procedeu comercial ori a unor informații a căror divulgare ar fi contrară ordinii publice.

Nu este permis, în schimb, refuzul unei autorități solicitate a unui stat membru de a refuza furnizarea de informații cu privire la o persoană impozabilă identificată în scopuri de TVA în statul membru al autorității solicitante din simplul motiv că aceste informații sunt deținute de o bancă, de o altă instituție financiară sau de o persoană desemnată sau acționând în capacitate de agent sau fiduciar, sau pentru că aceste informații se raportează la participații la capitalul unei persoane.

4. Tipuri de schimburi de informații

Schimbul de informații la cerere și anchetele administrative

La cererea unei autorități solicitante, autoritatea solicitată comunică informațiile care ar putea ajuta la efectuarea unei determinări corecte a TVA, la controlul aplicării corecte a TVA, mai ales în cazul tranzacțiilor intracomunitare, și la combaterea fraudei în domeniul TVA, inclusiv orice informații cu privire la unul sau mai multe cazuri specifice.

În scopul comunicării acestor informații, autoritatea solicitată asigură efectuarea oricăror anchete administrative necesare pentru obținerea acestor informații.

Cererea de informații poate conține o cerere motivată pentru o anchetă administrativă specifică. Autoritatea solicitată realizează ancheta administrativă în consultare cu autoritatea solicitantă, după caz. În cazul în care autoritatea solicitată consideră că nu este necesară o anchetă administrativă, aceasta informează de îndată autoritatea solicitantă cu privire la motivele acestei decizii.

Regulamentul dispune că **o anchetă** privind sumele declarate sau sumele care ar fi trebuit să fie declarate de o persoană impozabilă stabilită în statul membru al autorității solicitate în legătură cu livrări de bunuri sau prestări de servicii care sunt efectuate de persoana impozabilă în cauză și care sunt impozabile în statul membru al autorității solicitante **poate fi refuzată numai pentru unul dintre următoarele motive:**

1. pentru motivele prevăzute la articolul 54 alineatul (1) din Regulament, evaluate de autoritatea solicitată în conformitate cu o declarație privind cele mai bune practici care trebuie să fie adoptată conform procedurii prevăzute la articolul 58 alineatul (2);

Astfel, trebuie respectată condiția ca autoritatea solicitată dintr-un stat membru să furnizeze unei autorități solicitante din alt stat membru informațiile solicitate, numai dacă:

- (a) numărul și natura cererilor de informații înaintate de autoritatea solicitantă într-o anumită perioadă nu implică o sarcină administrativă disproporționată asupra autorității solicitate;
- (b) autoritatea solicitantă a epuizat sursele obișnuite de informații pe care le-ar fi putut utiliza în condițiile respective pentru a obține informațiile solicitate, fără a risca să periclitaze realizarea obiectivului urmărit.

2. pentru motivele prevăzute la articolul 54 alineatele (2), (3) și (4) din Regulament, respectiv:

- nu se impune nicio obligație de a dispune efectuarea de anchete sau de a furniza informații cu privire la un anumit caz, dacă legislația sau practica administrativă a statului membru care ar trebui să furnizeze informațiile nu autorizează statul membru să efectueze aceste anchete sau să culeagă ori să utilizeze aceste informații în interesele proprii ale statului membru în cauză;
- autoritatea competentă a unui stat membru solicitat poate refuza furnizarea de informații, în cazul în care statul membru solicitant nu este în măsură, din motive juridice, să furnizeze informații similare. Comisia este informată cu privire la motivele refuzului de către statul membru solicitat;
- furnizarea de informații poate fi refuzată în cazul în care ar conduce la divulgarea unui secret comercial, industrial sau profesional sau a unui procedeu comercial ori a unor informații a căror divulgare ar fi contrară ordinii publice;

3. pe motivul că autoritatea solicitată a furnizat deja autorității solicitante informații privind aceeași persoană impozabilă, ca urmare a unei anchete administrative efectuate cu mai puțin de doi ani înainte.

O altă noutate introdusă prin Regulamentul (UE) nr. 2018/1541 al Consiliului este aceea că în cazul în care autoritățile competente din cel puțin două state membre consideră că este necesară o anchetă administrativă privind sumele declarate sau sumele care ar fi trebuit să fie declarate de o persoană impozabilă stabilită în statul membru al autorității solicitate în legătură cu livrări de bunuri sau prestări de servicii care sunt efectuate de persoana impozabilă în cauză și care sunt impozabile în statul membru al autorității solicitante și înaintează o cerere motivată comună care conține precizări sau dovezi privind riscul de evaziune sau fraudă în materie de TVA, autoritatea solicitată nu poate refuza efectuarea acelei anchete decât pentru motivele prevăzute la articolul 54 alineatul (1) litera (b) sau alineatele (2), (3) sau (4), respectiv:

- autoritatea solicitantă nu a epuizat sursele obișnuite de informații pe care le-ar fi putut utiliza în condițiile respective pentru a obține informațiile solicitate, fără a risca să periclitaze realizarea obiectivului urmărit;
- legislația sau practica administrativă a statului membru care ar trebui să furnizeze informațiile nu autorizează statul membru să efectueze aceste anchete sau să culeagă ori să utilizeze aceste informații în interesele proprii ale statului membru în cauză;
- statul membru solicitant nu este în măsură, din motive juridice, să furnizeze informații similare. Comisia este informată cu privire la motivele refuzului de către statul membru solicitat;
- furnizarea de informații ar conduce la divulgarea unui secret comercial, industrial sau profesional sau a unui procedeu comercial ori a unor informații a căror divulgare ar fi contrară ordinii publice.

La cererea statului membru solicitat, la ancheta administrativă iau parte funcționari autorizați de autoritățile solicitante. O astfel de anchetă administrativă se efectuează în comun și se desfășoară sub coordonarea statului membru solicitat și în conformitate cu legislația acestuia.

Funcționarii autorităților solicitante au acces la aceleași clădiri și documente ca funcționarii autorității solicitate și, în măsura în care acest lucru este permis de legislația statului membru solicitat în legătură cu funcționarii săi, au capacitatea să chestioneze persoane impozabile.

Competențele de inspecție ale funcționarilor autorităților solicitante trebuie exercitate exclusiv în scopul desfășurării anchetei administrative.

În cazul în care statul membru solicitat nu a cerut funcționari din statele membre solicitante, funcționarii din oricare dintre statele membre solicitante trebuie să poată fi prezenți pe durata anchetei administrative, exercitând competențele prevăzute la articolul 28 alineatul (2) din Regulament, în măsura în care condițiile prevăzute în dreptul național al statului membru solicitat pentru o astfel de prezență sunt îndeplinite. Astfel că, funcționarii autorității solicitante nu pot exercita competențele de control conferite funcționarilor autorității solicitate. Cu toate acestea, ei pot avea acces în aceleași clădiri și la aceleași documente ca și aceștia din urmă, prin intermediul funcționarilor autorității solicitate și numai în scopul efectuării anchetei administrative.

Însă, funcționarii din statele membre solicitante respective trebuie să poată fi prezenți pentru consultare. În cazul în care funcționari din statele membre solicitante trebuie să participe sau trebuie să fie prezenți, ancheta administrativă se efectuează numai după ce această participare sau prezență în scopul anchetei administrative a fost asigurată.

Regulamentul reglementează expres la articolul 10 cu privire la **termenul de furnizare a informațiilor**, respectiv că autoritatea solicitată furnizează informațiile în cel mai scurt timp posibil și în **termen de trei luni de la data primirii cererii**. Cu toate acestea, în cazul în care autoritatea solicitată deține deja informațiile cerute, termenul se reduce la o perioadă de **maximum o lună**.

În anumite cazuri, care aparțin unor categorii speciale, autoritățile solicitate și solicitante pot conveni asupra unor termene diferite.

În cazul în care autoritatea solicitată nu este în măsură să răspundă la cerere în termenul stabilit, aceasta este obligată să informeze de îndată în scris autoritatea solicitantă cu privire la motivele nerespectării termenului și cu privire la data la care consideră că ar fi în măsură să ofere un răspuns.

Schimbul de informații fără cerere prealabilă

În vederea combaterii fraudei în mod eficient, a fost necesar să se prevadă la nivelul Uniunii un schimb de informații fără solicitare prealabilă, specificându-se în cadrul Regulamentului categoriile pentru care este necesară stabilirea unui schimb automat.

Astfel, Regulamentul prevede că autoritatea competentă a fiecărui stat membru transmite autorității competente a oricărui alt stat membru în cauză, fără cerere prealabilă, orice informații care ar putea ajuta la efectuarea unei determinări corecte a TVA, la controlul aplicării corecte a TVA, mai ales în cazul tranzacțiilor intracomunitare, și la combaterea fraudei în domeniul TVA, în următoarele cazuri:

1. când se consideră că impozitarea are loc în statul membru de destinație, iar informațiile furnizate de statul membru de origine sunt necesare pentru eficacitatea sistemului de control al statului membru de destinație;
2. când un stat membru are motive să creadă că s-a comis sau că este posibil să se fi comis o încălcare a legislației referitoare la TVA în celălalt stat membru;
3. când există un risc de pierderi fiscale în celălalt stat membru.

Schimbul de informații fără cerere prealabilă se face fie **automat**, în conformitate cu articolul 14 din Regulament, fie **spontan**, în conformitate cu articolul 15.

Pentru a ajuta statele membre să-și îmbunătățească schimburile de informații, au fost elaborate și introduse formulare electronice noi, iar Comisia speră că ele vor ajuta administrațiile fiscale să prelucreze solicitările într-un timp mai scurt. În plus, posibilitatea nou introdusă ca autoritățile competente ale statelor membre să acceseze automat anumite tipuri de informații disponibile în bazele de date ale altor state membre ar trebui să reducă substanțial numărul solicitărilor de informații "standard", să faciliteze și să accelereze cooperarea administrativă, obținând astfel timp și resurse pentru cercetări mai amănunțite necesare pentru solicitările mai complexe.¹²

¹² Idem 10, p. 5

Se acordă, în același timp, statelor membre posibilitatea de a nu participa la un schimb de informații automat. Restrângerea listei informațiilor presupune totodată faptul că toate statele membre consideră categoriile rămase ca fiind informații importante pentru care schimbul automat este folositor/necesar în vederea asigurării colectării și controlului corect al TVA. Prin urmare, rezultă în mod clar că statele membre ar trebui să se abțină de la schimbul anumitor informații numai în cazuri excepționale și justificate.

Schimbul de informații este extrem de util și necesar statelor membre pentru a asigura o fiscalitate corectă și pentru a combate operațiunile frauduloase, în special cele din domeniul noilor mijloace de transport. Astfel de informații nu pot fi obținute la nivel intern, așadar informațiile provenite de la statele membre în care au sediul furnizorii sunt esențiale. Cu toate că articolul 14 din Regulament permite statelor membre să nu participe la schimbul de informații automat în cazuri bine justificate, anumite state membre nu și-au motivat neparticiparea.¹³

În cadrul **schimbului automat de informații**, se stabilesc:

- categoriile exacte de informații care fac obiectul unui schimb automat;
- frecvența schimburilor automate pentru fiecare categorie de informații;
- modalitățile practice pentru schimbul automat de informații.

Regulamentul permite oricărui stat membru să se poată abține de la participarea la schimbul automat de informații în ceea ce privește una sau mai multe categorii de informații în cazul în care colectarea informațiilor în vederea unui astfel de schimb ar presupune impunerea de noi obligații asupra persoanelor plătitoare de TVA sau ar impune o sarcină administrativă disproporționată pentru statul membru.

Rezultatele schimbului automat de informații pentru fiecare categorie de informații se reexaminează anual de Comitetul permanent pentru cooperare administrativă, pentru a se asigura că acest tip de schimb are loc numai dacă este cel mai eficient mijloc de schimb de informații.

Începând cu 1 ianuarie 2015, autoritatea competentă din fiecare stat membru procedează în special la un schimb automat de informații care să permită statelor membre de consum să verifice dacă persoanele impozabile care nu sunt stabilite pe teritoriul lor declară și plătesc corect TVA datorată cu privire la serviciile de telecomunicații, de televiziune și radiodifuziune și la serviciile furnizate pe cale electronică, indiferent dacă respectivele persoane impozabile utilizează sau nu regimul special prevăzut în titlul XII capitolul 6 secțiunea 3 din Directiva 2006/112/CE. Statul membru de stabilire are obligația de a informa statul membru de consum cu privire la orice discrepanțe constatate.

Conform noilor reglementări introduse prin Regulamentul (UE) nr. 2018/1541 al Consiliului, informațiile se transmit prin intermediul unor formulare tip adoptate de Comisie, cu excepția cazurilor menționate la articolul 50 (relația cu țările terțe) sau a cazurilor specifice în care autoritățile competente respective consideră că alte mijloace sigure sunt mai adecvate și convin să le utilizeze.

În ceea ce privește **schimbul spontan de informații**, Regulamentul prevede că autoritățile competente ale statelor membre comunică prin schimb spontan autorităților competente ale celorlalte state membre orice informații care ar putea ajuta la efectuarea unei determinări corecte a TVA, la controlul aplicării corecte a TVA, mai ales în cazul tranzacțiilor intracomunitare, și la combaterea fraudei în domeniul TVA, informații pe care le dețin și despre care consideră că pot fi utile celorlalte autorități competente, în următoarele cazuri:

- când se consideră că impozitarea are loc în statul membru de destinație, iar informațiile furnizate de statul membru de origine sunt necesare pentru eficacitatea sistemului de control al statului membru de destinație;
- când un stat membru are motive să creadă că s-a comis sau că este posibil să se fi comis o încălcare a legislației referitoare la TVA în celălalt stat membru;
- când există un risc de pierderi fiscale în celălalt stat membru.

¹³ Idem 10, p. 7

Condiția impusă în cazul schimbului spontan este aceea ca informațiile să nu fi fost comunicate în baza schimbului automat.

5. Legea aplicabilă

Cu privire la securitatea informațiilor care fac obiectul schimbului, Regulamentul prevede la articolul 55 că informațiile comunicate sau culese sub orice formă, inclusiv toate informațiile la care un funcționar a avut acces sunt reglementate de obligația păstrării secretului oficial și se bucură de protecția acordată informațiilor similare, atât în temeiul legislației naționale a statului membru care le-a primit, cât și al dispozițiilor corespondente aplicabile autorităților Uniunii. Astfel de informații nu pot fi utilizate decât în condițiile prevăzute în Regulament.

6. Relațiile cu țările terțe

Regulamentul (UE) nr. 904/2010 reglementează și relațiile cu țările terțe în ceea ce privește valorificarea atât a informațiilor primite de la o țară terță, cât și pe cele transmise prin cooperare administrativă între două state membre.

Astfel că, la articolul 50 se prevede că în cazul în care autoritatea competentă a unui stat membru primește informații de la o țară terță, autoritatea respectivă le poate comunica autorităților competente ale statelor membre care ar putea fi interesate de aceste informații și tuturor celor care le solicită, în măsura în care este permis de acordurile de asistență cu țara terță respectivă.

De asemenea, autoritățile competente pot comunica, în conformitate cu dispozițiile naționale privind comunicarea datelor cu caracter personal statelor terțe, informațiile obținute în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 904/2010 unei țări terțe, cu condiția respectării următoarelor dispoziții:

(a) autoritatea competentă a statului membru în care informația își are originea își dă acordul cu privire la acea comunicare; și

(b) țara terță în cauză s-a angajat să acorde cooperarea în ceea ce privește asistența necesară pentru obținerea de dovezi cu privire la caracterul neregulat al tranzacțiilor care par a contraveni legislației referitoare la TVA.

Statele membre consideră că informațiile care provin de la țările terțe ar putea fi utile în stabilirea impozitelor sau pentru a identifica fraudele. Cu toate acestea, nu toate statele membre au încheiat convenții fiscale care cuprind aspecte în materie de TVA și nu pot astfel să transmită altor state membre informațiile primite de la țările terțe.¹⁴

7. Feedback-ul

Feedback-ul este o măsură care a fost introdusă prin Regulamentul (UE) nr. 904/2010 în anul 2012, la cererea mai multor state membre. Acestea susțineau că feedback-ul este o măsură care va sprijini organele de conducere în soluționarea curențelor de procedură și pentru a-i încuraja pe auditorii fiscali să ofere informații de mai bună calitate.

Astfel, Regulamentul prevede că în cazul în care o autoritate competentă furnizează informații, aceasta poate solicita autorității competente care primește informațiile să transmită feedback în legătură cu informațiile primite. În cazul în care se solicită feedback, autoritatea competentă care primește informațiile, fără a aduce atingere normelor privind confidențialitatea fiscală și protecția datelor care sunt aplicabile în statul său membru, transmite feedback-ul cât mai curând posibil, cu condiția ca aceasta să nu îi impună o sarcină administrativă disproporționată.

Pentru a păstra în limite acceptabile munca suplimentară generată de instrumentul de feedback, statele membre sunt de acord că feedback-ul nu trebuie solicitat în mod sistematic, ci în funcție de fiecare caz în parte.

Statele membre care folosesc instrumentul de feedback au remarcat faptul că informațiile primite pot avea un impact pozitiv asupra auditurilor în materie de TVA și a veniturilor din impozite.

---

¹⁴ Idem 10, p. 15

În contextul unei bune cooperări administrative și al bunelor practici, feedback-ul ar trebui să fie încurajat, deoarece reprezintă cea mai bună metodă de informare a funcționarilor fiscali din alte state membre cu privire la faptul că informațiile furnizate au fost de ajutor și că efortul lor suplimentar a condus spre rezultate pozitive sau cel puțin folositoare statelor membre solicitante.

Comisia a constatat cu satisfacție că anumite state membre oferă feedback spontan, nu doar atunci când li se solicită, ci chiar și atunci când informațiile primite de la alte state membre au fost utile la nivel național. Acest fapt reflectă o atitudine pozitivă a acestor state membre, asupra modului în care ar trebui să funcționeze cooperarea transfrontalieră.

Deoarece feedback-ul joacă un rol important în creșterea eficienței schimburilor de informații, Comisia Europeană a apreciat că statele membre trebuie să folosească cât mai des acest mecanism și să se asigure că se furnizează un feedback ori de câte ori acesta este solicitat, chiar și atunci când nu este cerut, dar ar fi util pentru alte state membre.

Pentru a realiza acest lucru, conducerea administrațiilor ar trebui să perfecționeze pregătirea auditorilor fiscali pentru ca aceștia să înțeleagă importanța furnizării unui feedback și a schimbului spontan de informații raportat la eforturile depuse de alte state membre pentru colectarea impozitelor.¹⁵

8. Stocarea și schimbul automat al informațiilor specifice

Regulamentul (UE) nr. 904/2010 obligă fiecare stat membru să stocheze următoarele informații într-un sistem electronic:

1. informațiile pe care le culege în temeiul titlului XI capitolul 6 din Directiva 2006/112/CE, fiind accesibile cel puțin următoarele detalii:

- (a) numerele de identificare TVA atribuite de statul membru care primește informațiile;
- (b) valoarea totală a tuturor livrărilor intracomunitare de bunuri și valoarea totală a tuturor prestațiilor intracomunitare de servicii către persoane posesoare ale unui număr de identificare în scopuri de TVA atribuite de statul membru care primește informațiile de către toți operatorii înregistrați în scopuri de TVA în statul membru care furnizează informațiile;
- (c) numerele de identificare în scopuri de TVA ale persoanelor care au efectuat livrările de bunuri și prestațiile de servicii menționate la litera (b);
- (d) valoarea totală a livrărilor de bunuri și a prestațiilor de servicii menționate la litera (b) efectuate de fiecare dintre persoanele menționate la litera (c) pentru fiecare persoană căreia i s-a atribuit un număr de identificare în scopuri de TVA atribuit de statul membru care primește informațiile;
- (e) valoarea totală a livrărilor de bunuri și a prestațiilor de servicii menționate la litera (b) efectuate de fiecare dintre persoanele menționate la litera (c) pentru fiecare persoană căreia i s-a atribuit un număr de identificare în scopuri de TVA de către un alt stat membru în următoarele condiții:

- ❖ accesul are legătură cu anchetarea unei fraude suspectate sau vizează detectarea fraudei;
- ❖ accesul se face prin intermediul unui funcționar de legătură Eurofisc care deține un identificador personal de utilizator în sistemul electronic care permite accesul la aceste informații;

2. datele privind identitatea, activitatea, organizarea și adresa persoanelor cărora le-a fost atribuit un număr de identificare în scopuri de TVA, culese în temeiul articolului 213 din Directiva 2006/112/CE, precum și data la care numărul respectiv a fost eliberat;

3. datele privind numerele de identificare în scopuri de TVA pe care le-a eliberat și care nu mai sunt valabile, precum și datele la care aceste numere au devenit nevalabile;

În acest sens, trebuie să fie accesibile următoarele detalii:

(a) numerele de identificare în scopuri de TVA atribuite de statul membru care primește informațiile;

¹⁵ Idem 10, p. 8

(b) numărul de identificare în scopuri de TVA al importatorului sau al reprezentantului fiscal al acestuia care livrează bunuri către persoane care dețin un număr de identificare în scopuri de TVA;

(c) țara de origine, țara de destinație, codul mărfurilor, valoarea totală și greutatea netă a bunurilor care au făcut obiectul importului urmat de o livrare de bunuri intracomunitară de la fiecare persoană menționată la litera (b) către fiecare persoană care deține un număr de identificare în scopuri de TVA menționat la litera (a) de la prezentul alineat;

(d) țara de origine, țara de destinație, codul mărfurilor, moneda, valoarea totală, cursul de schimb, prețul unitar și greutatea netă a bunurilor care au făcut obiectul importului urmat de o livrare de bunuri intracomunitară de la fiecare persoană menționată la litera (b) către fiecare persoană care deține un număr de identificare în scopuri de TVA atribuit de un alt stat membru în următoarele condiții:

- accesul are legătură cu anchetarea unei fraude suspectate sau vizează detectarea fraudei;
- accesul se face prin intermediul unui funcționar de legătură Eurofisc, care deține un identificator personal de utilizator în sistemul electronic care permite accesul la aceste informații.

4. informațiile pe care le culege în temeiul articolelor 360, 361, 364 și 365 din Directiva 2006/112/CE și informațiile pe care le culege în temeiul articolelor 369c, 369f și 369g din directiva menționată;

5. datele privind codurile de înregistrare în scopuri de TVA pe care le-a emis, menționate la articolul 369q din Directiva 2006/112/CE și, pentru fiecare cod de înregistrare în scopuri de TVA emis de orice stat membru, valoarea totală a importurilor de bunuri scutite în temeiul articolului 143 alineatul (1), în cursul fiecărei luni;

6. informațiile pe care le colectează în temeiul articolului 143 alineatul (2) literele (a) și (b) din Directiva 2006/112/CE, precum și țara de origine, țara de destinație, codul mărfurilor, moneda, valoarea totală, cursul de schimb, prețul unitar și greutatea netă.

Fiecare stat membru este obligat să acorde acces automat autorității competente din orice alt stat membru la informațiile stocate.

De asemenea, fiecare stat membru trebuie să acorde autorității competente din oricare alt stat membru acces automat la următoarele informații în legătură cu înmatriculările naționale ale vehiculelor:

- (a) date de identificare privind vehiculele;
- (b) date de identificare privind proprietarii și deținătorii vehiculului pe al căror nume este înmatriculat vehiculul, astfel cum sunt definiți în legislația statului membru de înmatriculare.

Există însă și niște condiții impuse prin Regulament pentru a se acorda accesul la aceste informații și anume:

(a) accesul să aibă legătură cu anchetarea unei fraude în materie de TVA suspectate sau vizează detectarea fraudei în materie de TVA;

(b) accesul să se facă prin intermediul unui funcționar de legătură Eurofisc, care deține un identificator personal de utilizator în sistemul electronic care permite accesul la aceste informații.

9. Prezența în birourile administrative și în timpul anchetelor administrative și anchetelor administrative efectuate în comun

Articolul 7 din Regulamentul (UE) nr. 904/2010 al Consiliului prevede posibilitatea statelor membre de a solicita informații și anchete administrative celorlalte state.

Astfel, prin acord între autoritatea solicitantă și autoritatea solicitată și în conformitate cu modalitățile stabilite de aceasta din urmă, funcționarii autorizați de autoritatea solicitantă pot fi prezenți, în vederea schimbului de informații prevăzute de Regulamentul (UE) nr. 904/2010, în birourile autorităților administrative ale statului membru solicitat sau în orice alt loc în care își desfășoară activitatea respectivele autorități.

În cazul în care informațiile solicitate sunt incluse în documente la care funcționarii autorității solicitate au acces, funcționarii autorității solicitante trebuie să primească copii ale acestora.

Noul Regulament (UE) 2018/1541 aduce noutăți stabilind că printr-un acord între autoritățile solicitante și autoritatea solicitată și în conformitate cu modalitățile stabilite de aceasta din urmă, funcționarii autorizați de autoritățile solicitante pot participa, în scopul colectării și realizării schimbului de informații la anchetele administrative desfășurate pe teritoriul statului membru solicitat. Aceste anchete administrative se efectuează în comun de către funcționarii autorității solicitante și ai autorității solicitate și se desfășoară sub coordonarea statului membru solicitat și în conformitate cu legislația acestuia. Funcționarii autorităților solicitante au acces la aceleași clădiri și documente ca funcționarii autorității solicitate și, în măsura în care acest lucru este permis de legislația statului membru solicitat în legătură cu funcționarii săi, au capacitatea să chestioneze persoane impozabile. Atunci când este permis de legislația statului membru solicitat, funcționarii statelor membre solicitante exercită aceleași competențe de inspecție ca cele conferite funcționarilor statului membru solicitat. Competențele de inspecție ale funcționarilor autorităților solicitante sunt exercitate exclusiv în scopul desfășurării anchetei administrative.

Printr-un acord între autoritățile solicitante și autoritatea solicitată și în conformitate cu modalitățile stabilite de autoritatea solicitată, autoritățile participante pot întocmi un raport de anchetă comun.

10. Controalele simultane

La articolele 29-30 din Regulamentul (UE) nr. 904/2010 sunt reglementate controalele simultane, în sensul că statele membre pot conveni să efectueze controale simultane de fiecare dată când consideră că astfel de controale sunt mai eficace decât controalele realizate de un singur stat membru.

Un stat membru trebuie să identifice în mod independent persoanele impozabile pe care intenționează să le propună pentru un control simultan. Autoritatea competentă a statului membru respectiv notifică autorității competente a celuilalt stat membru în cauză cazurile propuse pentru controalele simultane și își motivează alegerea, în măsura posibilului, prin furnizarea informațiilor care au condus la decizia acesteia.

Trebuie, de asemenea, indicată perioada în care se efectuează aceste controale.

Autoritatea competentă a statului membru care primește o propunere de control simultan trebuie să confirme autorității competente a celuilalt stat membru acordul său sau să îi comunice refuzul său motivat, în principiu în termen de două săptămâni, dar nu mai târziu de o lună, de la primirea propunerii.

Fiecare autoritate competentă a statelor membre în cauză trebuie să numească un reprezentant însărcinat cu supravegherea și coordonarea operațiunii de control.

11. Eurofisc

Eurofisc a fost reglementat de Regulamentul (UE) nr. 904/2010, la articolul 33, care prevede înființarea unei entități denumite "Eurofisc", ca fiind o rețea pentru schimburi rapide, prelucrare și analiză de informații specifice privind fraudă transfrontalieră între statele membre și pentru coordonarea oricărei acțiuni ulterioare.

Astfel că rețeaua Eurofisc este un mecanism de cooperare rapidă creat pentru a combate schemele noi de fraudare și pe cele la scară largă.

Așa cum am arătat mai sus, prin Regulamentul (UE) nr. 2018/1541 au fost consolidate sarcinile și funcționarea Eurofisc, funcționarilor de legătură Eurofisc reglementându-li-se posibilitatea de a accesa, de a face schimb, de a prelucra și de a analiza rapid toate informațiile necesare și de a coordona orice acțiune ulterioară.

În cadrul Eurofisc, statele membre desfășoară următoarele acțiuni:

○ instituie un mecanism multilateral de avertizare timpurie pentru combaterea fraudei în domeniul TVA;

○ realizează și coordonează schimbul rapid și multilateral și prelucrarea și analiza în comun de informații specifice privind fraudă transfrontalieră în domeniile în care operează Eurofisc;

○ coordonează activitatea funcționarilor de legătură Eurofisc din statele membre participante, în ceea ce privește acționarea pe baza avertizărilor și informațiilor primite;

○ coordonează anchetele administrative ale statelor membre participante în legătură cu fraude identificate de funcționarii de legătură Eurofisc fără competența de a solicita statelor membre să desfășoare anchete administrative.

Statele membre participă în cadrul domeniilor de lucru ale Eurofisc pe care le aleg și pot decide să își înceteze participarea la acestea.

Regulamentul prevede că statele membre care au ales să participe în cadrul unui domeniu de lucru al Eurofisc vor participa în mod activ la schimbul multilateral și la prelucrarea și analiza în comun de informații specifice privind fraudă transfrontalieră între toate statele membre participante și la coordonarea oricărei acțiuni ulterioare.

Autoritățile competente ale fiecărui stat membru trebuie să desemneze cel puțin un funcționar de legătură Eurofisc, care răspunde doar în fața administrațiilor naționale proprii.

Funcționarii de legătură ai statelor membre au următoarele atribuții:

- ✧ convin asupra stabilirii și încetării domeniilor de lucru Eurofisc;
- ✧ examinează orice aspect legat de funcționarea operațională a Eurofisc;
- ✧ evaluează, cel puțin o dată pe an, eficacitatea și eficiența activităților Eurofisc;
- ✧ aprobă raportul anual privind activitățile tuturor domeniilor de lucru Comitetului permanent pentru cooperare administrativă.

Funcționarii de legătură ai statelor membre desemnează un **președinte Eurofisc** și un **coordonator pentru domeniul de lucru al Eurofisc** dintre funcționarii de legătură Eurofisc, pentru o perioadă de timp limitată.

Atribuțiile coordonatorilor pentru domeniile de lucru ale Eurofisc sunt următoarele:

☑ adună informațiile primite de la funcționarii de legătură Eurofisc participanți, astfel cum au convenit participanții la domeniul de lucru, și pun toate informațiile la dispoziția celorlalți funcționari de legătură Eurofisc participanți, transmițând aceste informații prin mijloace electronice;

☑ se asigură că informațiile primite de la funcționarii de legătură Eurofisc participanți sunt prelucrate și analizate împreună cu informațiile specifice relevante privind fraudă transfrontalieră comunicate sau colectate în temeiul regulamentului, astfel cum au convenit participanții la domeniul de lucru, și pun rezultatele la dispoziția tuturor funcționarilor de legătură Eurofisc participanți;

☑ oferă feedback tuturor funcționarilor de legătură Eurofisc participanți;

☑ transmit un raport anual privind activitățile domeniului de lucru funcționarilor de legătură ai statelor membre;

☑ pot solicita informații relevante Agenției Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Aplicare a Legii (Europol) și Oficiului European de Luptă Antifraudă (OLAF);

☑ pun informațiile primite de la Europol și OLAF la dispoziția celorlalți funcționari de legătură Eurofisc participanți, transmițând aceste informații prin mijloace electronice;

☑ supraveghează ca informațiile primite de la Europol și OLAF să fie prelucrate și analizate împreună cu informațiile specifice relevante comunicate sau colectate în temeiul Regulamentului, astfel cum au convenit participanții la domeniile de lucru, și pun rezultatele la dispoziția funcționarilor de legătură Eurofisc participanți.

Președintele Eurofisc trebuie să transmită un raport anual privind activitățile tuturor domeniilor de lucru Comitetului permanent pentru cooperare administrativă.

Mai multe state membre consideră că analiza de risc comună la nivelul Eurofisc ar putea fi utilizată pentru analiza încrucișată a informațiilor din toate domeniile de lucru. Aceste state doresc să instituie un proiect pilot pentru efectuarea de analize de risc comune. Rezultatul acestor analize ar genera informații specifice care să fie comunicate statelor membre în cauză și ar putea genera, în cele din urmă, noi controale multilaterale. Astfel de analize de risc comune ar pu-

tea constitui un domeniu de lucru distinct. În cadrul Eurofisc se desfășoară încă discuții pe această temă între statele membre. Din păcate, discuțiile recente despre acest subiect din cadrul Grupului pentru o strategie de combatere a fraudei fiscale au arătat că nu toate statele membre sunt convinse de faptul că Eurofisc ar trebui să dea curs analizelor de risc comune în această etapă și consideră că activitățile Eurofisc ar trebui să se limiteze la identificarea îmbunătățirilor ce pot fi aduse procedurilor de lucru curente.¹⁶

Prin prezentarea principalelor prevederi ale Regulamentului (UE) nr. 904/2010, așa cum a fost modificat și completat până în prezent, am dorit să evidențiem evoluția reglementărilor europene în materia cooperării administrative și combaterii fraudei în domeniul taxei pe valoarea adăugată și contribuția acestora la eficientizarea luptei pentru combaterea acestui flagel.

Așa cum a apreciat un alt autor¹⁷, cooperarea administrativă în domeniul TVA reprezintă un mecanism eficient în combaterea evaziunii și fraudei fiscale și totodată poate constitui un alt mijloc de a suplimenta semnificativ veniturile la bugetul de stat.

În contextul globalizării și dezvoltării societăților multinaționale, prin simplificarea și raționalizarea procedurilor utilizate în cadrul cooperării administrative în domeniul TVA și implicit prin introducerea schimbului de informații fără cerere prealabilă cu cele două forme ale sale, automat și spontan, precum și prin înlesnirea participării active a funcționarilor dintr-un stat membru la anchetele administrative pe teritoriul altui stat membru, s-au creat la nivelul Uniunii Europene instrumentele necesare pentru combaterea fraudei și evaziunii fiscale.

Astfel că prin noile măsuri dispuse prin Regulamentul (UE) 2018/1541 al Consiliului, în ideea promovării cooperării internaționale în materie fiscală, autoritățile fiscale ale statelor membre sunt obligate și în același timp au dreptul să facă schimb de informații fiscale, cu scopul de a combate evaziunea fiscală.

Cooperarea administrativă în domeniul TVA a fost îmbunătățită¹⁸ în sensul creării unui echilibru mai bun între interesele și responsabilitățile autorităților solicitante și ale celor solicitate. Astfel, drepturile autorităților solicitate sunt mai bine luate în considerare, fără însă a submina capacitatea autorităților solicitante de a iniția anchete administrative. De asemenea, au fost simplificate modalitățile de care dispun statele membre pentru a trata datoriile fiscale în materie de TVA.

Redăm la final concluzia la care a ajuns Comisia Europeană în anul 2014, la ultimul său raport¹⁹, respectiv că, în general, evaluarea de ansamblu a funcționării cooperării administrative pare să fie pozitivă. Multe state membre au remarcat că un element cheie este asigurarea unei calități optime a formularelor de solicitare SCAC, precum și respectarea termenelor de răspuns la aceste solicitări. Mai mult, anumite state membre continuă să semnaleze probleme la nivel național (cum ar fi lipsa resurselor) și probleme de durată în ceea ce privește schimbul de informații (date contextuale incomplete în cererile de informații, discrepanțe în informațiile statistice, modificări retroactive în bazele de date VIES, norme diferite în ceea ce privește termenul de răspuns). Unele state membre au mai multe sugestii de îmbunătățire a cooperării administrative

¹⁶ Idem 10, p. 13

¹⁷ Stana, G., B. – *Cooperarea administrativă în domeniul tva și efectele acesteia în combaterea fraudei fiscale*, publicație online, 15.01.2015, <https://www.cabinetexpert.ro/2015-01-14/cooperarea-administrativa-in-domeniul-tva-si-efectele-acesteia-in-combaterea-fraudei-fiscale.html>

¹⁸ *Expunere de motive la Raportul referitor la propunerea modificată de regulament al Consiliului de modificare a Regulamentului (UE) nr. 904/2010 privind măsuri de consolidare a cooperării administrative în domeniul taxei pe valoarea adăugată* (COM(2017)0706 – C8-0441/2017 – 2017/0248(CNS)), <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=REPORT&reference=A8-2018-0215&format=XML&language=RO>

¹⁹ Idem 10, p. 16-18

în materie de TVA. Un prim set de recomandări cad în responsabilitatea statelor membre și vor fi necesare măsuri interne (de pildă, vigilență crescută la nivelul conducerii, solicitările de informații trebuie să fie transmise numai după ce au fost epuizate toate resursele posibile în statul membru care efectuează solicitarea). Alte recomandări ar implica modificarea legislației, de exemplu introducerea obligativității de a transmite feedback, impunerea de sancțiuni pentru nerespectarea termenelor sau creșterea plafoanelor pentru solicitări.

După cum s-a menționat în mai multe ocazii, statele membre pot să combată în mod eficace fraudă și evaziunea fiscală numai dacă lucrează împreună. Prin urmare, îmbunătățirea cooperării administrative între administrațiile fiscale ale statelor membre este un obiectiv cheie al strategiei Comisiei Europene în acest domeniu.

Comisia Europeană își afirmă disponibilitatea de a oferi sprijin în vederea obținerii unei cooperări administrative eficiente între statele membre pentru a combate fraudă în materie de TVA și de a sprijini orice inițiativă de consolidare a cooperării și de a lua măsuri legale, atunci când acestea sunt necesare. Statele membre trebuie însă să dea dovadă de disponibilitatea politică necesară pentru a se îndrepta în această direcție. Ele trebuie să depună eforturile necesare la nivel național pentru a îmbunătăți funcționarea practică a procedurilor de cooperare administrativă, pentru a beneficia de toate avantajele oferite de aceste instrumente. Cooperarea transfrontalieră reprezintă de altfel singura soluție adecvată pentru combaterea fraudei transfrontaliere în materie de TVA, iar statele membre trebuie să stabilească prioritățile în ceea ce privește alocarea resurselor, având în vedere contextul economic dificil.

Comisia are convingerea că numai prin utilizarea la capacitate maximă a acestor instrumente și prin alocarea de resurse suficiente la nivel național se pot reduce pierderile suferite de bugetele naționale în urma fraudelor în materie de TVA.

Bibliografie:

1. Ardelean Nicoleta Carmen – *Armonizarea politicilor fiscale europene*, Revista Studia Universitatis Vasile Goldiș, Arad - Seria Științe Economice nr. 3/2010
2. Gangu Constantin – *Regimul fiscal al TVA aplicabil transporturilor intracomunitare de bunuri*, Revista română de drept al afacerilor nr. 3/2015
3. Stana George Bogdan – *Cooperarea administrativă în domeniul tva și efectele acesteia în combaterea fraudei fiscale*, publicație online în data de 15.01.2015, <https://www.cabinetexpert.ro/2015-01-14/cooperarea-administrativa-in-domeniul-tva-si-efectele-acesteia-in-combaterea-fraudei-fiscale.html>
4. *Directiva 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată (JO L 347/11.12.2006)*
5. *Regulamentul (UE) nr. 904/2010 al Consiliului din 7 octombrie 2010 privind cooperarea administrativă și combaterea fraudei în domeniul taxei pe valoarea adăugată (JO L 268/12.10.2010)*
6. *Regulamentul (UE) nr. 2017/2454 al Consiliului din 5 decembrie 2017 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 904/2010 privind cooperarea administrativă și combaterea fraudei în domeniul taxei pe valoarea adăugată (JO L 348/29.12.2017)*
7. *Regulamentul (UE) nr. 2018/1541 al Consiliului din 2 octombrie 2018 de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 904/2010 și (UE) 2017/2454 în ceea ce privește măsurile de consolidare a cooperării administrative în domeniul taxei pe valoarea adăugată (JO L 259/16.10.2018)*
8. *Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor) (JO L 119/4.5.2016)*
9. *Regulamentul (CE) nr. 45/2001 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 decembrie 2000 privind protecția persoanelor fizice cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal de către instituțiile și organele comunitare și privind libera circulație a acestor date (JO L 8/12.1.2001)*
10. *Raportul Comisiei Europene către Consiliu și Parlamentul European privind aplicarea Regulamentului (UE) nr. 904/2010 al Consiliului privind cooperarea administrativă și combaterea fraudei în domeniul taxei pe valoarea adăugată, COM/2014/071 final, Bruxelles, 12.2.2014*
11. *Expunere de motive la Raportul referitor la propunerea modificată de regulament al Consiliului de modificare a Regulamentului (UE) nr. 904/2010 privind măsuri de consolidare a cooperării administrative în domeniul taxei pe valoarea adăugată (COM(2017)0706 – C8-0441/2017 – 2017/0248(CNS))*